

AJALOO AINEKAVA

I Ajaloo õpetamise eesmärgid

Ajalooõpetuse kaudu toetatakse õpilase suutlikkust teha valikuid ja mõista oma vastutust ühiskonna ees.

Õpilane:

- tunneb huvi mineviku vastu; teab, et minevik on olnud muutuv ja väga mitmekesine.
- omab üldist ettekujutust Eesti ajaloost ja sellega seoses üldjoontes kogu maailma ajaloost.
- kirjeldab abivahendite toel olulisi ajaloosündmusi.
- teab, et maailmas toimunud sündmused on mõjutanud nii Eestis kui ka mujal Euroopas toimunud sündmusi; teab, et poliitikal on suur roll maailma riikide omavahelistes suhetes.
- teab ja väärtustab kombeid ja traditsioone oma kultuuris; määratleb end oma rahva liikmena; aktsepteerib teisi rahvusi ja kultuure ning on avatud nende tundmaõppimisele.
- nimetab oma põhiõigusi ning kohustusi Eesti Vabariigi kodanikuna, kirjeldab Eesti riigi valitsemiskorda.
- leiab infot erinevatest teabeallikatest ja oskab hinnata erinevate teabeallikate usaldusväärsust.

II Lõiming teiste ainetega

Ajalooõpetus aitab kaasa teistes õppeainetes õpitava tervikuks sidumisele ning kujundab oskust mõista minevikunähtuste mõjul toimuvat arengut.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled

Kujundatakse oskust väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui kirjalikult; lugeda ja mõista erinevaid tekste. Õpilasi juhatakse kasutama kohaseid keelevahendeid, ainealast sõnavara ja väljendusrikast keelt ning järgima õigekeelsusnõudeid. Tähtsustatakse teksti kriitilise analüüsi oskust, meediakirjaoskust, teabe hankimist, selle kriitilist hindamist, tööde vormistamist ning intellektuaalse omandi kaitset. Ajaloo õppimise kaudu täiendatakse õpilaste teadmisi erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest. Õpilasi suunatakse märkama oma kultuuri ja teiste kultuuride erinevusi ning neist lugu pidama. Selgitatakse võõrkeelse algupäraga mõisteid, võõrkeeleoskust arendatakse ka lisamaterjali otsimisel ja mõistmisel.

Matemaatika

Kujundatakse järgmisi oskusi: ajaarvamine; arvandmete esitlemine ja tõlgendamine (graafikud, tabelid, diagrammid); oskus loogiliselt arutleda.

Loodusained

Õpitakse mõistma geograafilise asendi mõju inimühiskonna arengule, inimese arengut ja rahvastikuprotsesse; ühiskonna üleilmastumist, globaalprobleemide, sh keskkonnaprobleemide märkamist ja mõistmist ning jätkusuutliku ja vastutustundliku eluviisi väärtustamist.

Tehnoloogia

Käsitlevate teemade kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevat võimalusi ja ohte; kasutada tehnovahendeid eesmärgipäraselt ja säästlikult, järgides ohutuse ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

Kunstiained

Käsitletakse Eesti, Euroopa ja maailma erinevate rahvaste kultuuriteemasid, iluhinnangute muutumist ajas; esteetilist arengut ja eneseteostuse võimalusi, rahvakultuuri ning loomingulist eneseväljendusoskust.

Kehaline kasvatus

Kujundatakse oskust mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust tervisliku eluviisi osana eri ajastuil; arendatakse sallivat suhtumist kaaslastesse ning koostööpõhimõtteid tervislikku eluviisi järgides.

III Ajaloo ainekava klassiti

6. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Ajaloo õppimine võimaldab õpilastel suhestuda minevikuga.
- Ajalooõpetuses lähtutakse õpilasest kui ajaloo osalejast. Õpilasel kujundatakse arusaam, et ajalugu on ka tema enda lugu. Toetatakse õpilase isiklikele kogemustele ning eelnevatele teadmistele ja kujutlustele, kesksel kohal on nende aktualiseerimine ja süstematiseerimine.
- Ajalooga tutvumine algab enamasti õpetaja suunamisel ja juhendamisel, kasutatakse praktilisi õpiülesandeid (nt vanematelt ja vanavanematelt teabe kogumine oma pere ja suguvõsa kohta). Korraldatakse õppekäike muuseumidesse ja ajaloolistesse paikadesse, vaadatakse õppefilme. Omandatakse teadmisi õpilase lähiümbruse kohta.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
• sissejuhatav osa: mis on ajalugu?• minu suguvõsa ajalugu;• kuidas me ajaloost teada saame – suulised ajalooallikad: nt minu vanemate ja vanavanemate koolitee, mängud, kohustused jms;• maakodu ja linnakodu;• toit, rõivad läbi aegade;• kirjalikud ja esemelised ajalooallikad: asjad, ehitised, raamatud, filmid;• ajaarvamine: ajaloo jäljed maastikul ja maapõues;• kodukoht läbi aegade.	• Tunneb huvi oma perekonna ajaloo ja sellega seotud minevikusündmuste vastu.• Teab, et kodukoht ja elutingimused on ajaloo käigus muutunud.• Tajub mineviku ja oleviku seoseid.• Mõistab ajalist järgnevust ajateljel, omab üldist ettekujutust kodukoha ajaloo perioodidest.
Õppekäigud: • ajaloomuuseumi külastamine• matk kodukohas	• Seostab teoreetilist ajalookäsitlust paikkonna ajalooga.

7. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Õppetegevuse käigus omandatakse mitmesuguseid oskusi (küsimuste esitamine, teabe hankimine, eneseväljendamine), arendatakse koostööoskusi ja kujutlusvõimet.
- Ajalootunnis kasutatavad õpitegevused (lugemine, küsimustele vastamine, arutlemine, jutustuse kuulamine, ümberjutustamine) toetavad õpilaste psüühiliste protsesside ja kõne arengut, sealhulgas sõnavara rikastumist.
- Uut teemat käsitlema asudes selgitatakse välja õpilase eelteadmised ja laiendatakse sõnavara, et vältida võimalike väärkujutluste kinnistumist ja uute kujunemist.
- Keskendutakse juba laiemalt Eesti ajaloo ja üldajaloo õppimisele.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
• muinasaeg;• muinasaeg Eestis;• vanaaeg;• keskaeg ja feodaalkord;• eestlaste muistne vabadusvõitlus;• eestlased võõra võimu all;• leiutised ja maadeavastused.	• Selgitab õpitava ajalooperioodiga seostuvaid olulisemaid põhimõisteid.• Nimetab tähtsamat muinasajast ja selle perioodidest (kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg), kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid.• Teab vanaaja kultuure ja oskab nimetada ajastu olulisemaid saavutusi ja leiutisi.• Kirjeldab kõige üldisemal kujul keskaja olemust.• Teab keskaja Euroopa eluolu muutusi, avastusi ja leiutisi.• Teab olulisemaid sündmusi, mis leidsid aset keskajal Eesti aladel.
Õppekäigud: • ajaloomuuseumi külastamine• matk kodukohas, mälestiste külastamine	• Seostab teoreetilist ajalookäsitlust paikkonna ajalooa.

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- Keskendutakse Eesti ajaloo seoste Euroopa ajalooga. Euroopas toimunud sündmusi käsitletakse eeskätt Eesti ajaloo paremaks selgitamiseks ja ilmestamiseks.
- Rõhutatakse, et Euroopas toimunud sündmused on tugevasti mõjutanud Eestis toimunud sündmusi (sõjad, revolutsioonid, tootmissuhete muutused jms).
- Lisandub tähelepanu pööramine põhjuslikele seoste.
- Tuuakse selgelt esile seosed varem õpituga.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
• maailm uusajal;• Eesti Vene tsaaririigi koosseisus;• eesti talurahva elu;• rahvuslik ärkamisaeg;• tööstuse areng;• venestamisaeg;• Eesti ja maailm I maailmasõja eel;• I maailmasõda ja selle tagajärjed;• Eestist saab iseseisev riik.	• Selgitab üldisi fakte uusaja sündmustest ja inimeste elu-olust Eestis kuni Esimese maailmasõja lõpuni.• Nimetab Euroopa ja maailma uusaja tähtsamaid sündmusi, mis on mõjutanud Eesti ajalugu.• Tunneb huvi Eesti mineviku vastu Euroopas.• Teab, et Euroopas toimunud sündmused on oluliselt mõjutanud Eesti ajalugu.• Kirjeldab, kuidas majanduslikud ja ühiskondlikud muutused on mõjutanud inimeste elukorraldust.• Teab, et inimeste teadmised on kujunenud suhtlemises teiste rahvastega.• Kõrvutab ajateljel mõningaid olulisi Eestis ja Euroopas toimunud sündmusi.• Tunneb ajaperioodi iseloomulikke tunnuseid.
Õppekäigud: • muuseumi, ajaloomälestiste külastamine• matk kodukohas	• Seostab teoreetilist ajalookäsitlust Eesti ajalooga.

9. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 9. klassis

- Põhitähelepanu on lähiajaloo sündmustel, kuna just neil on igapäevaelus kõige tajutavam mõju õpilasele, tema perele/suguvõsale ja keskkonnale.
- Kesksel kohal on õpetaja ja õpilase koostöö ajaloo sündmuste käsitlemisel.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
• Eesti Vabadussõda;• Eesti Vabariik 1918-1940 (sise- ja välispoliitika; tööstus, põllumajandus, kultuur ja haridus);• maailm kahe maailmasõja vahel;• iseseisvuse kaotamine;• Eesti II maailmasõjas;• Eesti ja muu maailm pärast II maailmasõda;• Eesti taasiseseisvumine;• Eesti riigi valitsemine ja demokraatia;• kodanike põhiõigused ja kohustused.	• Selgitab üldisi fakte uusaja sündmustest ja inimeste eluolust Eestis I maailmasõja lõpust tänapäevani.• Tunneb huvi Eesti riigi mineviku vastu.• Teab, et maailmas toimunud sündmused on otseselt või kaudselt mõjutanud nii Eestis kui ka mujal Euroopas toimunud sündmusi.• Omab üldist ettekujutust Eesti ajaloost ja sellega seoses üldjoontes kogu maailma ajaloost.• Mõistab, et eri ajastute kultuuri-, teaduse- ja tehnikasaavutused on olnud edasiviivaks jõuks riikide (ka Eesti) arengus.• Teab, et poliitikal on suur roll maailma riikide omavahelistes suhetes.• Kujutab ajateljele toetudes ette maailmas toimunud olulisemaid sündmusi.• Nimetab oma põhiõigusi ning kohustusi Eesti Vabariigi kodanikuna.• Kirjeldab Eesti riigi valitsemiskorda.• Väärtustab oma kodumaad ning Eesti Vabariigi kodanikuks olemist.
Õppekäigud: • muuseumi, ajaloo seotud paikade ja mälestiste külastamine	• Seostab teoreetilist ajalookäsitlust Eesti ajalooga.